

ŞİRKET

İki veya daha fazla kişinin mal veya emeklerini belli bir amaçla birleştirmek suretiyle oluşturdukları ortaklıktır (TBK.m.620)

UNSURLARI:

Kişi, Sözleşme, Sermaye, Amaç, Ortak Çalışma İradesi.

GENEL OLARAK

● **I. ŞİRKETİN UNSURLARI**

● **A. KİŞİ (ŞAHİS) UNSURU**

- **Adi Şirket:** En az 2 gerçek ve/veya tüzel kişi
- **Kollektif Şirket:** 2 gerçek kişi
- **Adi Komandit şirket:** 2 kişi (Paylı/SPB komandit şirkette 5 kişi), en az birisi sınırsız sorumlu (komandite) gerçek kişi ve komanditer gerçek veya tüzel kişi
- **Anonim şirket:** 1 gerçek ve/veya tüzel kişi
- **Limited şirket:** 1-50 gerçek ve/veya tüzel kişi
- **Kooperatif:** 7 gerçek ve/veya tüzel kişi

- **B. AMAÇ UNSURU:** Kazanç elde etmek
- **C. SERMAYE UNSURU:** Sermaye ile malvarlığı farklıdır
 - Sermaye Miktarı: AŞ, 50 000 TL; Ltd. Şti., 10 000 TL
 - *AŞ ve Ltd. Şti. 'de de ortaklar;*
 - *hizmet edimlerini, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklarını sermaye olarak getiremezler.*
 - *Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunan, nakden değerlendirilemeyen ve devrolunamayan, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulamaz (TTK 342, 581).*

● D. SÖZLEŞME:

- Ticaret Şirketleri; yazılı şirket sözleşmesi – Noter veya Ticaret sicil memuru – 15 gün içinde (AŞ ve Ltd. Şti.’de 30 gün) tescil
- Adi Şirket: Şekil serbestisi

● E. ORTAK ÇALIŞMA: (Affectio Societatis)

- Amacına ulaşması için ortakların kendine düşen özeni göstermeleridir. (Şahıs şirketlerinde yüksek; Sermaye şirketlerinde düşüktür)

ŞİRKETLERİN SINIFLANDIRMASI

● 1. Düzenlendikleri Kanun Açısından Şirketler:

- *a. Temel Kanunlarda Düzenlenen Şirketler:* TBK: Adi Şirket TTK: Kollektif, Komandit, Anonim, Limited Şirket
- *b. Özel Kanunlarda Düzenlenmiş Şirketler:* Bankalar (BankK); Sigorta Şirketleri (SigK); Kooperatifler (KoopK); Yatırım Ortaklıkları (SerPK); Ereğli Demirçelik (Ereğli Demir Çelik Fabrikaları Anonim Şirketi Kanunu)

● 2. Tüzel Kişilik Açısından:

- *a. Tüzel Kişiliği Olan Şirketler:* Kollektif, Komandit, Limited, Anonim, Kooperatif
- *b. Tüzel Kişiliği Olmayan Şirketler:* Adi Şirket, Yapı Ortaklığı, Donatma İştiraki.

● 3. Baskın Olan Unsur Açısından Şirketler:

- *a. Şahıs Şirketleri:* Adi, Kollektif, Adi komandit şirket
- *b. Sermaye Şirketleri:* Anonim, Limited, Paylı /SPB Komandit şirket.

● Şahıs Şirketi ile Sermaye Şirketi Arasındaki Farklar

- 1. Kişilik, kimlik – Sermaye
- 2. Yönetim, denetim, temsili ortaklar - Organlar
- 3. Şirket sözleşmesi oybirliği – Oy çokluğu
- 4. Girme, çıkma, çıkarılma oybirliği – Basit usuller

- 5. Ölüm, iflas, kısıtlanma sona erdirir – Mirasçılar ve yasal temsilciler ortaklık hakkını kullanabilir.
- 6. Sermaye, kar ve zarara katılmada eşitlik – Payları oranında
- 7. Sermaye olarak emek ve ticari itibar konabilir – Konamaz
- 8. Rekabet yasağı tüm ortaklar için – Sadece yöneticiler
- 9. Oy hakkı kafa sayısına göre – Payları oranında
- 10. Haklı sebeplerle şirketten çıkarılma mümkün – mümkün değil (istisnası, ıskat)

● 4. Şirket Sermayesinin Korunmaya Değer Olup Olmaması Bakımından

● a. Basit Sermayeli Şirketler (Adi, Kollektif, Adi Komandit Şirket):

- Asgari sermaye miktarı yoktur. Ortaklar sınırsız sorumludur.
- Adi Ş; 1. dereceden sınırsız, müteselsilen, zincirleme Kollektif ortak ve Komandite ortak, 2. dereceden, sınırsız ve müteselsilen sorumlu; Komanditer ortak ise, sınırlı ve adi sorumludur.

● b. Esas Sermayeli (Sabit/Belirli) Şirketler (Anonim, Limited ve SPB Komandit Şirket):

- - Şirket malvarlığı ile sorumlu
- - Ortakların sorumluluğu taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlıdır.

ADI ŞİRKET

unsurları

- **1. Ortaklar:** - En az iki gerçek veya tüzel kişi
- Kendisinin tüzel kişiliği yoktur. Tacir sıfatı bu nedenle ortaklarına aittir.
- **2. Sermaye:** *Adi Şirkete para ve malın dışında kişisel emek ve ticari itibar da sermaye olarak konulabilir.*
 - *Sermaye miktarı konusunda sınırlama yok*
 - *Aksi kararlaştırılmadığı sürece her ortak eşit*
- **3.Amaç ve Konu:**Amaç, kazanç sağlayıp paylaşmaktır.

-
- **4. Birlikte çalışma iradesi (affectio societatis):** Her ortak şirket amacının gerçekleşmesi için çaba ve özen göstermek zorundadır.
 - **5. Sözleşme:** Herhangi bir şekle bağlı değildir.

-
- **Kuruluşu:** Şekle bağlı değil, Tescil gerekmez
 - Bir ortaklık, TTK'da düzenlenmiş ortaklıkların ayırt edici niteliğini taşımıyorsa adi ortaklık sayılır.
 - Bunun dışında adi şirketin görünümeleri: Gizli (iç) şirket, Konsorsiyum, Joint – Venture (Ortak girişim)

ADİ ŞİRKETTE İÇ İLİŞKİ

● **1. Şirketin Yönetimi**

- - Her ortak, şirket yöneticisi durumundadır.
- İstisna: Yönetim yetkisi, şirket sözleşmesiyle veya ortakların alacakları bir kararla, bir veya birden çok ortağa hatta üçüncü bir kişiye bırakılabilir.
- - **Yönetim yetkisi, şirket sözleşmesi ile verilmişse ancak Haklı sebeplerle yönetim yetkisi kaldırılabilir**
- - Yönetim yetkisi, ölüm, istifa, azil, fiil ehliyetinin kaybı gibi nedenlerle de sona erer.
- - Bireysel yönetim ilkesi geçerlidir.

YÖNETİM HAKKI KAPSAMI

- **Yönetim hakkının kapsamına** sadece olağan işler girer.
Olağan-mutad işler, (her bir yönetici ortak), şirketin mutad (günlük) işlerinden oluşur. personel alınması, üretim kararlarının alınması gibi
- *Olağanüstü işlerde*: Tüm ortakların oybirliği
- Şirkete yeni ortak alınması, bir ortağın şirketten çıkarılması, sermaye artırımı, ticari mümessil atanması, konu dışında taşınmaz alım ve satımı, bağışta bulunma, şube açma, kambiyo taahhüdünde bulunma (bono, çek), gibi işlerdir.
- Ancak *gecikmesinde sakınca olan hallerde* yönetici ortaklardan her biri olağanüstü işleri tek başına yapmaya yetkilidir.

Yöneticilerin hakları

- *a. Yönetim hakkı:* olağan işlerle sınırlıdır.
- *b. İtiraz hakkı:* Birden fazla yöneticinin bulunduğu hallerde kural olarak her yönetici tek başına işlem yapmaya yetkilidir. (**bireysel yönetim**). Ancak yöneticilerden birinin yapacağı işleme karşı **diğer yönetici ortakların** işlem tamamlanıncaya kadar itiraz hakları vardır. İtiraza rağmen işlem yapan yönetici ortak iç ilişkide diğer ortaklara karşı sorumludur. Tek bir yöneticinin varlığı halinde itiraz sözkonusu olamaz. **Aynı zamanda ortak olmayan yöneticinin ve yönetici olmayan ortağın itiraz hakkı bulunmamaktadır.**

- ***c. Masraf isteme hakkı:*** Şirket adına yapılan masraflar istenebilir.
- ***d. Faiz isteme hakkı:*** Konulan sermaye için faiz kararlaştırılabilir.
- ***e. Ücret isteme hakkı:*** Kural olarak yönetim **ücretsizdir**. Ancak sözleşmeyle veya ortaklık kararı ile ücret kararlaştırılabilir.

Yöneticilerin Borçları

- **a. Yönetim Borcu:** Aksi kararlaştırılmadıkça her ortak tek başına şirketi yönetme hakkına sahiptir.
- **b. Özen Borcu:** Yönetici ortaklara kural olarak ücret ödenmez. Ücret ödeniyorsa özen borcu da ağırlaşır. Bu durumda **vekil gibi sorumlu** olur.
- **c. Hesap Verme Borcu:** Yılda en az bir defa hesap vermek ve kazanç paylarını ortaklara ödemekle yükümlüdürler.

2. ORTAKLARIN HAK VE BORÇLARI

- A. SERMAYE PAYI: (Ortaklar şirket borçlarından I.derecede-doğrudan, zincirleme-müteselsil, sınırsız-tüm malvarlığıyla sorumludur).
- - Ortaklığın amacının gerektirdiği önem ve nitelikte
- - Birbirine eşit
- - Dış ilişki bakımından önemli değil
- B. KARA KATILMA VE ZARARI PAYLAŞMA
- - Kar ve zarara katılmada eşitlik
- - Aslan payı ortaklığı geçersiz
- - ***Yalnız kazanca katılma***: katılma payı için emeğini koymuş ortak için geçerli (üçüncü kişilere karşı geçersizdir)
- - Ortaklar, kâr ve zarar oranlarını belirleme yetkisini üçüncü bir kişiye bırakabilirler

● C. ŞİRKETİN DENETİMİ:

- - Her ortak bilgi alma, defter ve kayıtları inceleme, örnek alma, özet çıkarma hakkına sahip (yönetici olmayanlar dahil)

● D. REKABET YASAĞI:

- - Hem yönetici hem de yönetici olmayan ortaklar tabi
- - Ortaklığın amacını engelleyici ve zarar verici işler
- - *İhlali halinde*

- - Tazminat
- - Yapılan işin adi şirket hesabına sayılması
- - Elde edilen menfaatin şirkete bırakılması

Öğrenme tarihinden itibaren 3 ay, fiilin işlenme tarihinden (1) yıl geçmekle zamanaşımına uğrar

ORTAKLIK YAPISINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

- Şirkete Yeni Ortak Alma: Oybirliği
- Şirketten Çıkma ve Çıkarılma
 - Sözleşmede ortaklığın diğer ortaklarla devam edeceğine ilişkin bir hüküm varsa;
 - - Bir ortağın fesih bildiriminde bulunması
 - - Kısıtlanması
 - - İflası
 - - Tasfiyedeki payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi
 - - Ölmesi (ölen ortağın mirasçısı)
 - durumlarında o ortak çıkabilir veya çıkarılabilir.

- Sözleşmede diğer ortaklarla devam edeceğine ilişkin bir hüküm yoksa

- Çıkma:

- - Oybirliği
- - Sağlanamazsa şirketin feshini isteyecek

- Çıkarılma:

- - Oybirliği (Ortağın kendisi de oy kullanacağından her zaman mümkün değil)
- -Haklı sebeple Mahkemeye başvurma

ADİ ŞİRKETTE DİŞ İLİŞKİ

- **Yönetim görevi verilen ortak temsil yetkisine de sahiptir.**
- Olağanüstü işlemler için temsil yetkisi oybirliği ve yetki belgesinde bu durumun belirtilmesi
- Doğrudan ve dolaylı temsil mümkün.
- Her iki temsil durumunda da ortaklar 3. kişiye karşı müteselsilen sorumludur.
- Ortaklığa ait şeyler üzerinde elbirliği/iştirak mülkiyeti söz konusudur.

ŞİRKETİN SONA ERMESİ

- İnfisah Sebepleri –Kendiliğinden sona erme (Dağılma)
 - 1. Amacın gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkansız olması
 - 2. Ortaklardan birisinin ölümü, kısıtlanması
 - 3. Ortağın iflası (mahkeme kararı ile) veya Tasfiyedeki payın cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi,
 - 4. Sürenin dolması

● Fesih Sebepleri (İrade Beyanıyla)

- 1. Oybirliği ile karar verme
- 2. Belirli süreli şirketlerde fesih bildirme hakkı saklı tutulmuş ise
- 3. Belirsiz süreli veya ortaklardan birinin hayatı boyunca kurulmuş şirketlerde 6 ay önceden ihbar etme
- 4. Haklı nedenler (Mahkeme Kararı)

TASFİYE

- Tasfiye memurları

- Tüm ortakların oybirliği ile
- 1 veya 1'den fazla kişi olabilir.
- Ortaklar anlaşamazlarsa mahkeme
- Ücret: hakim tarafından belirlenir.

- Tasfiye işlemleri

- 1. Malvarlığının paraya çevrilmesi ve alacakların toplanması
- 2. Borç, gider, avansları ödenir
- 3. **Sermaye payları aynen iade edilir**
- 4. Tasfiye karı dağıtılır.

- NOT: Aktifler, pasifleri karşılamazsa zarar ortaklar arasında paylaşılır.

- **ZAMANAŞIMI**, 5 yıl

TİCARET ŞİRKETLERİ

● TÜRLERİ:

- Kollektif
- Komandit (Adi/Paylı)
- Anonim
- Limited
- Kooperatif
- Sınırlı sayıda

● GENEL ÖZELLİKLERİ

- 1-Tescil edildikleri anda tüzel kişilik kazanırlar
 - 2-Ayrı bir malvarlığı
 - 3-Ayrı bir yerleşim yeri (ikametgah)
 - 4-Ayrı bir vatandaşlığı/uyruk
 - 5-Ayrı Ehliyet
- Tacir sıfatını taşırlar

- İflasa tabi olma
- Ticaret siciline tescilleri, defter tutmaları ve ticaret unvanı almaları zorunludur

Sermaye koyma borcu

- Her ortak koymayı taahhüt ettiği sermayeden dolayı şirkete karşı sorumludur.
- Ayni sermaye olarak kabul edilebilmesi için
 - Taşınmazlar – tapuya şerh
 - Fikri mülkiyet hakları ve diğer değerler – ilgili sicile kayıt
 - Taşınırlar - güvenilir bir kişiye tevdi
- Şirketin tüzel kişilik kazanmasıyla bunlar üzerinde tasarruf yetkisini elde eder. Taşınmazlarda tescil ile
- Sermaye borcunun yerine getirilmesinde gecikme olması durumunda: şirket zararın tazminini isteyebilir.

● **Sermaye olarak**

- - Para koyan: tescili anından itibaren temerrüt faizi öder
- - Alacaklarını koyan: Alacaklar şirketçe tahsil edilmedikçe yerine getirilmiş olmaz. AŞ ve Ltd.'de vadesi gelmemiş alacak sermaye olarak konamaz.

- **Ücret ve faiz isteme hakkı:** Şirket sözleşmesi ile koydukları sermayeler için faiz; şirketteki hizmetleri sebebiyle ücret kararlaştırılabilir. AŞ ve Ltd.'de konulan sermaye payı karşılığında faiz talep edilemez.

● **Ortakların kişisel alacaklıları:**

- Şahıs şirketlerinde şirket devam ettiği sürece o ortağa düşen kar payından fesh olunmuşsa tasfiye payından alır
- Sermaye şirketlerinde ise ilaveten payların haczedilmesini ve paraya çevrilmesini isteyebilir.

- Ticaret Bakanlığı'nın Düzenleme ve Denetleme Yetkisi (**Fesih Davası** açabilmesi)
- Gayrifaal Sermaye Şirketlerinin Sicilden **Re'sen Terkini**
- Sermaya Şirketlerinin **İnternet Sitesi** Açma Yükümlülüğü
- BüyüklüklerineGöreSermaye Şirketlerinin Sınıflandırılması

Küçük ve Orta Büyüklükteki (KOBİ) İşletmeler, TOBB ve Kamu Gözetim, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun görüşleri alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından yönetmelikle düzenlenir.

BİRLEŞME- BÖLÜNME- TÜR DEĞİŞTİRME

- **BİRLEŞME:** Birden çok ticaret şirketinin malvarlıklarını tasfiye etmeksizin, içlerinden biri veya yeni kurulan bir şirketin çatısı altında birleşmeleri ve birleşen şirketlerin bir değiştirme ölçüsüne göre bu şirketten pay almalarıdır.
 - İki Tür;
- Yeni Kuruluş şeklinde
- Devralma şeklinde (Katılmalı/İltihaki)
(AŞ'de:yeter sayı $\frac{3}{4}$; karar:salt çoğunluk)

Ciroya göre Rekabet Kurulundan izin

● Sermaye Şirketleri:

- Sermaye şirketleriyle,
- Kooperatiflerle,
- Devralan şirket olmaları şartıyla, kolektif ve komandit şirketlerle.

● Şahıs şirketleri:

- Şahıs şirketleriyle,
- devrolunan şirket olmaları şartıyla sermaye şirketleriyle veya kooperatiflerle

● Kooperatifler:

- Kooperatiflerle,
- Sermaye şirketleriyle,
- Devralan şirket olmaları şartıyla şahıs şirketleriyle birleşebilirler.

Ticari işletme ile ilgili birleşme ve tür değiştirme

- **TTK m.194:**
- (1) Bir ticari işletme, bir ticaret şirketiyle, onun tarafından devralınmak suretiyle birleşebilir. Bu hâlde devralan ticaret şirketinin türüne göre 138 ilâ 140, 142 ilâ 158 ve ortak hükümlere ilişkin 191 ilâ 193 üncü madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.
- (2) Bir ticari işletmenin bir ticaret şirketine dönüşmesi hâlinde 182 ilâ 193 üncü maddeler kıyas yoluyla uygulanabilir.
- (3) Bir ticaret şirketinin bir ticari işletmeye dönüştürülebilmesi için, söz konusu ticaret şirketinin paylarının tümü, ticari işletmeyi işletecek kişi veya kişiler tarafından devralınmalı ve ticari işletme bu kişi veya kişiler adına ticaret siciline tescil ve ilan edilmelidir. Bu hâlde, ticari işletmeye dönüştürülen ticaret şirketi, bir kollektif veya komandit şirket ise mezkûr ticaret şirketinin borçlarından, ticari işletmeyi işletecek kişi ve kişiler ile ticaret şirketinin eski ortakları da 264 üncü maddedeki zamanaşımı süresince sıfatlarına göre müteselsilen sorumlu olurlar. Dönüştürmeye bu Kanunun 264 ilâ 266 ncı maddeleri de uygulanır.
- (4) 182 nci maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklıdır.

● SONUÇLARI

- Tasfiyesiz geçiş – tescil anında kendiliğinden
- Birleşmede bir değiştirme ölçüsü belirlenerek yeni şirketten veya devralan şirketten pay ve/veya denkleştirme ödemesi ya da seçimlik hak olarak Ayrılma akçesi (Ortaklar için) (sadece ayrılma akçesi de öngörülebilir) TTK m.140-141
- itiraz halinde TTK m.191 e göre Denkleştirme Akçesi
- Ortakların eski borçlardan sorumluluğu – 3 yıl
- Alacaklıların korunması – Teminat isteme hakkı
- İşçilik haklarınının geçmesi (TTK m. 158 atfıyla m.178)

● BÖLÜNME:

- **Tam Bölünme:** Şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılır ve diğer şirketlere devrolunur.
 - **Kısmi bölünme:** Bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur.
-
- **Bölünebilecek şirketler:** Sermaye şirketleri ve kooperatifler sermaye şirketlerine ve kooperatiflere bölünebilirler (TTK 160). Buna karşılık şahıs şirketlerine bölünemezler. Buna göre bir AŞ, Ltd. Şti. veya Kooperatife bölünebilir. Bir Kooperatif de AŞ veya Ltd. Şti.'ye bölünebilir.

- **TÜR DEĞİŞTİRME:** Bir şirketin, hukuki ve ekonomik bütünlüğü bozulmadan tasfiye edilmeksizin başka bir şirket türüne dönüştürülmesidir. Yeni tür şirket eskisinin devamıdır.
- **a) Bir sermaye şirketi;** 1. Başka türde bir sermaye şirketine; 2. Bir kooperatife; (AŞ-Ltd:toplantı ve karar yeter sayısı:2/3)
- **b) Bir kolektif şirket;** 1. Bir sermaye şirketine; 2. Bir kooperatife; 3. Bir komandit şirkete;
- **c) Bir komandit şirket;** 1. Bir sermaye şirketine; 2. Bir kooperatife; 3. Bir kolektif şirkete;
- **d) Bir kooperatif** bir sermaye şirketine, dönüşebilir.

- Bir kollektif şirket bir komandit şirkete;
 - a) Kollektif şirkete bir komanditerin girmesi,
 - b) Bir ortağın komanditer olması, hâlinde dönüşebilir.
- Bir komandit şirket kollektif şirkete;
 - a) Tüm komanditerlerin şirketten çıkması,
 - b) Tüm komanditerlerin komandite olması, suretiyle dönüşebilir.

ŞİRKETLER TOPLULUĞU

- Bir şirketin doğrudan veya dolaylı bir şekilde kontrolü altında bulunan diğer şirketlerle oluşturduğu topluluğa şirketler topluluğu denir. Hâkim şirketler ana, bağlı şirketler yavru şirket konumundadır.
- İki unsuru var;
 - Kontrol (Kontrol araçları; sermaye çoğunluğu, oy çoğunluğu ve yönetim organında üye çoğunluğudur.)
 - Topluluğu oluşturan birden fazla ticaret şirketinin varlığı

● ŞİRKETLER TOPLULUĞUNUN ÇEŞİTLERİ

- **A. Fiili Şirketler Topluluğu:** Eğer bir ticaret şirketi diğer bir ticaret şirketinin doğrudan veya dolaylı olarak;
 - 1. **Oy haklarının** çoğunluğuna sahip olma
 - 2. Şirket sözleşmesi uyarınca, **yönetim organında karar** alabilecek çoğunluğu oluşturan sayıda üyenin seçimini sağlayabilmek hakkını haiz olma veya
 - 3. Kendi oy hakları yanında, bir **sözleşmeye dayanarak**, tek başına veya diğer pay sahipleri ya da ortaklarla birlikte, **oy haklarının çoğunluğunu** oluşturma durumunda 1. şirket hakim diğerleri yavru şirkettir.
- **B. Sözleşmeye Dayalı Şirketler Topluluğu:** Bir ticaret şirketi, diğer bir ticaret şirketini, bir sözleşme gereğince veya başka bir yolla hâkimiyeti altında tutması

- **C. Karşılıklı İştirak:** Birbirlerinin paylarının en az dörtte birine sahip olma
- **Karine:** Bir ticaret şirketinin başka bir ticaret şirketinin paylarının çoğunluğuna veya onu yönetebilecek kararları alabilecek miktarda paylarına sahip olması hakimiyetin varlığına karinedir.
- **SORUMLULUK:**
 - - Hakim şirket hakimiyetini bağlı şirkete kayba uğratacak şekilde kullanamaz.
 - - Güvenden doğan sorumluluk
 - - Özel denetçi atanması
 - - Azınlığı çıkarma hakkı (% 10 pay sahiplerini)

KOLLEKTİF ŞİRKETİ

- **Kollektif şirket**, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.

- **Unsurları:**

- - Ticari işletme işletilmesi
- - Sermaye (alt limit yok)
- - Ticaret unvanı
- - Ortaklar (sadece gerçek kişiler)
- - Ortakların sınırsız sorumluluğu
- - Tüzel kişiliğin bulunması

KURULUŞU

- Şirket sözleşmesinin düzenlenmesi
- İmzaların onayı (noter veya ticaret sicilinde)
- Tescil ve İlan
 - - Sözleşmesi **kanuni şekilde yapılmamış** veya sözleşmeye konması zorunlu olan **kayıtlardan biri veya bazıları eksik yahut geçersiz** olan bir kollektif şirket, adi şirket hükmünde olup TBK'nın adi şirkete ilişkin hükümleri uygulanır (TTK 214/1).

ŞİRKETİN İŞLEYİŞİ

- İÇ İLİŞKİ
- 1. **Şirketin Yönetimi:** Her biri ayrı ayrı şirketi yönetme hak ve görevine sahip
- Şirket sözleşmesi ve ortakların çoğunluk kararı
- Bireysel yönetim/Tek başına
- İtiraz hakkı
- Yönetim hakkının kapsamına olağan işler girer.
- Olağan üstü işler için oybirliği gerekir. Esas sözleşme değişikliği gerektiren işler, ticari mümessil tayini vs.

- **Yöneticinin azli:**

- Şirket sözleşmesi ile atanan yönetici, sözleşme değiştirilerek
- Ortaklar kararıyla verilmişse ortakların çoğunluk kararıyla

- **2. ORTAKLARIN HAK VE BORÇLARI**

- **A. Sermaye Koyma Borcu**

- Para, mal... kişisel emek, ticari itibar

- **B. Kar ve Zarara Katılma**

- Ortaklar şirket sözleşmesi ile kar ve zarara katılma oranlarını karın dağıtılma şeklini kararlaştırabilir.
- Aksi kararlaştırılmamışsa eşit
- Kazanç veya katılım payından biri belirlenmişse diğerini de kapsar

- Yalnız emeğini koyan ortak yalnız kazanca katılacağını kararlaştırabilir.
- Gerçekleşen kardan kendisine düşeni isteme hakkına sahip
- **C. Oy Hakkı**
- **D. Denetim Hakkı (Tüm ortakların)**
- **E. Rekabet Yasağı: (Açık-örtülü muvafakat mümkün)**
 - Yasak bütün ortaklar içindir (Yönetici olmasa da)
 - Bir ortak, *şirketin yaptığı ticari işler türünden bir işi*, diğer ortakların izni olmaksızın kendi veya başkası hesabına yapamaz (AŞ ve Ltd nin yöneticisi ve ticari temsilcisi olamaz)
 - Aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete **sorumluluğu sınırlandırılmamış ortak** olarak giremez (Adi, Kollektif, Komandite). AŞ, Ltd. Komanditer ortak olabilir.

- **Ortaklardan birisi rekabet yasağına aykırı hareket ederse (TTK 231); Şirket**
- - Tazminat istemek;
- - Kendi adına yaptığı işleri şirket adına yapılmış sayma
- - Doğan menfaatlerin şirkete bırakılmasını istemekte
- **Bu seçeneklerden birine diğer ortaklar çoğunlukla karar verir.**
- **Zamanaşımı: Öğrenmeden üç ay / yapıldığı tarihten itibaren bir yıl**

3. ORTAKLIK YAPISINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

- Kural olarak girme, çıkma, çıkarılma oy birliği ile
- Şirkete mirasçıların ortak olması (Sözleşmede hüküm varsa, 3 aylık ihbar süresince komanditer sıfatıyla ortak kalmış olurlar)
- Yeni ortak şirketin önceki borçlarından da sorumlu
- Şirketten bir ortağın çıkması
 - - Şirket sözleşmesine göre
 - - Sözleşmede hüküm yoksa oybirliği
 - Sağlanamazsa ancak şirketin feshini istemeli veya süreyi beklemeli
- Şirketten bir ortağın çıkarılması
 - Oybirliği
 - Şirket sözleşmesinde oy çokluğu da kararlaştırılabilir.

- Ortakların alacakları kararla gerçekleşen Kanunda öngörülen durumlar- **Şirketten Çıkarılma**
 - Bir ortağın iflası
 - Bir ortağın şahsından kaynaklanan sebepler
 - Süresiz şirketlerde ortağın fesih bildiriminde bulunması
 - Ortaklarca alınan uzatma kararına ortağın şahsi alacaklısının itirazda bulunması ve şirketin feshini istemesi
 - Ortağın şahsi alacaklısının haciz ve şirketin feshini istemesi

● **Ayrılmanın Hukuki Sonuçları**

- Ticaret Siciline Tescil ve ilan
- Sorumluluk (Tescil ve ilana kadar gerçekleşen işlerden)
- Tamamlanmamış işler (tamamlanana kadar sorumlu)
- Payın ödenmesi (çıkma/çıkarılma tarihi itibari ile hesaplanır)
- Zamanaşımı (tescil ve ilandan itibaren 3 yıl)

DIŞ İLİŞKİ (Üçüncü Şahıslarla İlişki)

- **1. Şirketin temsili (yönetici ortak olmayanlar arasından atanmışsa TİCARİ TEMSİLCİ sıfatını kazanır).**
 - İşletme konusuna giren her türlü işi yapabilir
 - Ancak iki halde sınırlandırılabilir.
 - - Birlikte temsil
 - - Şube işleri
 - Haklı sebeplerin varlığı halinde temsil yetkisi (Ticari mümessil) bir ortağın başvurusu üzerine mahkemece kaldırılabilir.
- **2. Ortakların kişisel sorumluluğu**
 - - Sınırsız sorumluluk
 - - Müteselsil sorumluluk
 - - İkinci derece sorumluluk (Şirket sona ermişse veya şirkete karşı yapılan icra takibi sonuçsuz kalmışsa, şirketle birlikte doğrudan ortaklara müracaat edilebilir, ortakların iflası istenebilir).

ŞİRKETİN SONA ERMESİ

- A. İNFİSAH NEDENLERİ (İradi olmayan)
 - 1. Şirketin **amacının** gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkansız hale gelmesi
 - 2. Ortaklardan birinin *ölümü*
 - 3. Ortaklardan birinin, *kısıtlanması veya tasfiyedeki payının cebri icra yoluyla paraya çevrilmesi*
 - 4. Sürenin sona ermesi
 - 5. Şirketin iflası
 - 6. Şirket sermayesinin **tamamının veya üçte ikisinin kaybedilmesi**
 - 7. Şirketin diğer bir şirketle birleşmesi
 - 8. Ortaklardan birinin iflası

● **FESİH NEDENLERİ (İradi)**

- **1. Bütün ortakların oybirliği** ile karar vermesi
- **2. Belirli süreli şirketlerde feshi bildirme hakkı** saklı tutulmuş ise istem üzerine
- **3. Belirsiz süreli şirketlerde veya ortaklardan birinin ömrü boyunca kurulmuş şirketlerde, 6 ay önceden ihbar etmek şartıyla**
- **4. Noterde imzaların onaylanmasından itibaren 15 günlük süre içinde veya sonra tescil ve ilan yapılmamışsa, aradan ne kadar süre geçmiş olursa olsun, ortaklardan herhangi birinin istemi üzerine ve bu ortağın noter aracılığıyla diğer ortaklara uygun bir süreyi içeren ihtar göndermiş olması şartıyla Mahkemece feshe karar verilmesi**
- **5. Haklı sebeplerle Mahkemece feshe karar verilmesi**

TASFİYE

- - Temsil yetkisi tasfiye memurlarına geçer
- - Tasfiye amacıyla sınırlı olarak faaliyetlerine devam eder
- - Atanması:
 - - Şirket sözleşmesi
 - - Ortakların oybirliğiyle
 - - Mahkeme kararı ile atanır

Temsile yetkili tasfiye memurlarından en az birinin Türk vatandaşı olması ve yerleşim yerinin Türkiye’de bulunması şarttır.

- Tek başına – birlikte hareket
- **Ücret:** Kararlaştırılmışsa tasfiye memurları ücret alabilir.

- Envanter ve bilanço düzenlerler.
- Henüz sonuçlandırılmamış olan iş ve işlemleri tamamlar
- Şirketin borç ve taahhütlerini yerine getirir
- Şirketin alacaklarını toplar,
- varlıkları paraya çevirir
- Net varlığı elde etmeye yönelik bütün iş ve işlemleri yapmaya yetkili ve zorunludurlar (TTK 291).
- Tasfiyenin tamamlanmasından sonra kalan tutar ortaklara şirket sözleşmesi hükümleri veya ortaklık kararı dikkate alınarak dağıtılır.

ADİ KOMANDİT ŞİRKET

UNSURLARI

- **A. Ortaklar:** Adi komandit şirket, en az *iki kişi (SPBKŞ 5 kişi)* tarafından kurulur. Ortaklardan en az birisinin sınırsız sorumluluk (komandite ortak) taşınması gerekir.
- **Komandite ortak (KO) ile komanditer ortak (KrO) arasındaki farklar:**
 - 1. KO sınırsız sorumludur - KrO sınırlı sorumlu
 - 2. KO sadece gerçek kişi - KrO hem gerçek hem de tüzel kişi
 - 3. KO emek ve ticari itibar - KrO sadece para ve mal
 - 4. KO yönetme, temsil etme - KrO yönetim ve temsil yetkisi yok
 - 5. KO Olağan işleri tek başına - KrO Olağan işlere karışmaz. Olağanüstü işler de oybirliği
 - 6. KO ticaret unvanında adı yazar - KrO adı yazmaz. Yazarsa komandite ortak gibi sorumlu olur.

- **7. KO denetim hakkı** her zaman - KrO Denetim hakkı sadece iş yılı sonunda ve iş saatleri içinde
- **8. KO hakkında rekabet yasağı** uygulanır. KrO hakkında rekabet yasağı uygulanmaz. Ancak rekabet yasağının kapsamına gire bir takım işlerde bulunursa bu halde sınırlı denetim hakkını kaybeder.
- **9. KO ölümü, iflası veya kısıtlanması** kural olarak şirketin sona erme sebebidir. KrO sona ermez. Ancak iflası şirketin sona erme sebebidir.
- **10. KO Ölümü** halinde mirasçı ancak sözleşmede hüküm varsa ya da oybirliği ile kararlaştırılmışsa ortak olarak girebilir. KrO, ölümü halinde mirasçı kendiliğinden ortak olur.

- ***B. Bir ticari işletmenin işletilmesi:*** Ancak bir ticari işletme işletmek için kurulabilir.
- ***C. Ticaret Unvanı:*** Ortaklardan en az birinin adı ve komandit şirket ibaresi
- ***D. Ortakların Sorumluluklarında Farklılık:*** Komandit şirkette hem sınırsız (komandite) hem de sınırlı ortak (komanditer) bulunur.
- ***E. Tüzel Kişilik:*** Şirket tüzel kişiliğini ticaret siciline tescil edildiği andan itibaren kazanır.

KOMANDİT ŞİRKETİN İŞLEYİŞİ

● İÇ İLİŞKİ

● 1. YÖNETİM

- Yönetim komandite ortaklara ait
- Komanditerlerin itiraz hakkı yok
- Olağanüstü iş ve işlemlerde oy birliği
- Her ortağın bir oy hakkı var

● 2. DENETİM

- Komandite kollektif ortak gibi
- Komanditer iş yılı sonunda ve iş saatleri içinde

● 3. REKABET YASAĞI

- Komanditer rekabet yasağına aykırı hareket ederse *komandit şirketin belgelerini ve defterlerini incelemek hakkını kaybeder (TTK 311).*

- 4. KAR VE ZARAR: Kar ve zarara eşit olarak katlanırlar. Komanditer haksız kar alırsa o oranda sorumluluğu genişler.

- 5. PAYIN DEVRİ: Komanditer, şirketteki payını başkasına devredebilir. Ancak, devre diğer ortaklar onay vermemişlerse bu üçüncü kişi ortak sıfatını kazanamaz, alt katılım ilişkisi doğar (TTK 315).

DIŞ İLİŞKİ

- Komandite ortaklar temsil eder
 - Komanditer ortak, ticari mümessil, ticari vekil ve pazarlamacı olabilir.
 - KOMANDİTER ORTAĞIN SORUMLULUĞU
 - Kural koyduğu taahhüt ettiği sermaye
- Sorumluluğun SINIRSIZ olduğu durumlar:
- 1. Adının unvanda yer alması
 - 2. Ticari mümessil, ticari vekil veya pazarlamacı olarak hareket ettiğini açıkça bildirmeksizin, şirket adına işlemlerde bulunması,
 - 3. Şirketin Yönetim işlerine karışması

● **SORUMLULUĞUN GENİŞLEDİĞİ HALLER:**

- 1.Komanditerin koyduğu sermayeye biçilen değerin, sermayenin konulduğu andaki değerinin altında olduğunun ispat edilmesi
- 2. Yazılı rıza (sermaye taahhüdünden daha fazlası için sorumluluk üstlenmiş ise)
- 3.Komanditer, koymayı taahhüt ettiği sermaye borcunun henüz ödemediği tutarına kadar şirket alacaklılarına karşı sorumlu olup, sermayeyi geri alamaz, azalan sermaye payı tamamlanıncaya kadar faiz ve kar payı isteyemez. Haksız aldığı miktar kadar şirket alacaklılarına karşı sorumlu olur.

- **F. Komandite Ortakların Sorumluluğu:** Komanditeler ikinci derecede kişisel mallarıyla sorumludur.
- **G. ŞİRKETİN SONA ERMESİ VE TASFİYESİ**
- Kollektif şirketlerin sona ermesine ilişkin hükümler
- Ancak, şirket sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmadıkça **komanditerin** ölümü veya kısıtlanması şirketin sona ermesi sonucunu doğurmaz (TTK 326).
- Komandit şirkette tek komandite ortağın ayrılması
- Komandit şirkette tek komanditerin ayrılması halinde iki ortak mevcutsa şirket kolektife dönüşür.

ANONİM ŞİRKET

- **Unsurları:**

- **1. Ortaklar:** Anonim şirkette kurucu ortak sayısı **en az 1 kişidir**.Ortak, gerçek veya tüzel kişi olabilir.
- **2. Amaç ve Konu:** AŞ'ler, kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilir.
- **3. Ticaret Unvanı:** Şirket konusu ve anonim şirket ibaresinden oluşur. Unvanda gerçek kişinin adı ve soyadı yer alırsa anonim şirket kelimesinde kısaltma yapılamaz.

- **4. Sermaye:** Sermayenin belirli ve paylara bölünmüş olması gerekir. Asgari sermaye **50 000 TL**; **kayıtlı sermaye sistemini** kabul etmiş bulunan halka açık olmayan anonim şirketlerde **100 000 TL**
- Payları temsilen kıymetli evrak niteliğinde **pay senedi çıkarılabilir.**
- *Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulabilir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz (TTK 342/1).*

- **5. Sınırlı Sorumluluk:** AŞ'ler borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı **kendi malvarlığı** ile sorumludur. **Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.** Şirket alacaklıları, ortaklardan sermaye taahhüdünü yerine getirmesini talep edemez.
- **6. Tüzel Kişilik:** AŞ'ler ticaret siciline **tescil ile tüzel kişilik kazanır** (TTK 355/1).

KURULUŞU

- Ani kuruluş yöntemi
- **Kuruluş Aşamaları:** *Esas sözleşmenin düzenlenmesi, Noter ya da sicil onayı, Pay bedellerinin ödenmesi, Gerekliyorsa Ticaret Bakanlığından izin, Ticaret siciline tescil ve ilan*
- **Kuruluş Şekilleri**
 - Sabit sermayeli
 - Kayıtlı sermayeli
- **Kurucular:** Pay taahhüt edip esas sözleşmeyi imzalayan gerçek ve tüzel kişidir.

- **Esas Sözleşme:** Esas sözleşmenin yazılı yapılması ve bütün kurucuların imzalarının noterce onaylanması şarttır / Sözleşme ticaret sicil memurluğunda da yapılabilir
- **Ayin Sermaye:** Şirket merkezinin bulunacağı yerdeki asliye ticaret mahkemesince atanan bilirkişilerce değer biçilmesi
- **Noter Onayı:** - Ön anonim şirket.
- **Pay Bedellerinin Ödenmesi:** Nakden taahhüt edilen payların itibarî değerlerinin en az %25'i tescilden önce, gerisi de (%75) şirketin tescilini izleyen **yirmidört ay** içinde ödenir.

- **Halka Arz:** Kurucu ortaklardan bir veya birkaçı kuruluştan itibaren 2 ay içinde halka arz koşuluyla pay taahhüdünde bulunduğu; Halka satış SPK mevzuatına göre olup, ödeme **nakden** olur. Satılamayan pay bedeli taahhüt eden kurucu tarafından nakden şirkete ödenmelidir.
- **Kurucu Menfaatleri:** Harcadıkları emeğe karşılık menfaat tanınamaz.
- **Bakanlık İzni:** Bazı şirketler için
- **Tescil ve İlan:** Noterden onaydan itibaren 30 gün içinde

- **KURULUŞTAN SONRA DEVRALMA- KANUNA KARŞI HİLE**
- Şirketin tescilinden itibaren **iki yıl içinde** bir işletme veya aynın, sermayenin **onda birini** aşan bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin sözleşmeler, genel kurulca onaylanıp ticaret siciline tescil edilmedikçe geçerli olmaz (TTK 356/1).
- Toplantı ve karar nisabı sermayenin en az **% 75'ini** oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin oylarıyla alınır.
- Sözleşme genel kurulun onay kararıyla birlikte tescil ve ilan olunur

KURULUŞTAN DOĞAN SORUMLULUK SEBEPLERİ

- **a.** Belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olması
- **b.** Sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi
- **c.** Ayni sermayeye değer biçilmesinde yolsuzluk yapılması
- **d.** SPK'dan izinsiz bir şekilde halktan para toplanması
- **e.** Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının kanun ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ihlal etmesi
- TTK m.549-554

- Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları,
- kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde,
 - - Şirkete
 - - Pay sahiplerine
 - - Şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar

- - **İbra:** Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren **dört yıl geçmedikçe** sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz.
- - **Yetkili Mahkeme:** Şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesidir.
- - **Zamanaşımı:** **iki yıl** (öğrenme)/ **beş yıl** (fiilin işlendiği andan)/TCK'daki daha uzun zamanaşımı

KURULUŞA İLİŞKİN SAKATLIKLAR DOLAYISIYLA FESİH DAVASI

- Şirketin kurulmasında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle,
 - alacaklıların,
 - pay sahiplerinin
 - kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlal edilmiş olursa, talep üzerine mahkemece şirketin feshine karar verilebilir (TTK 353).
 - Fesih davası, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde anonim şirketin tescil ve ilanından itibaren **(üç aylık) hak düşürücü süre** içinde açılmalıdır.

- Dava açma yetkisine sahip kişiler;

- Yönetim kurulu,
- Ticaret Bakanlığı,
- İlgili alacaklılar,
- Pay sahipleridir.

ANONİM ŞİRKETİN ORGANLARI

- 1. Yönetim Kurulu
- 2. Genel Kurul
- A. YÖNETİM KURULU
- 1. Üyelik Koşulları
- Üye sayısı en az 1; En fazla 3 yıl süreyle; Aynı kişi yeniden seçilebilir.
- A. Gerçek Kişi Olmak: YK üyesi **tüzel kişi ise** gerçek kişi tescil ve ilan edilecek
- B. Tam ehliyetli olması

● C. Seçilme Engellerinin bulunmaması:

- - Devlet memurları
- - Ticaretten men edilenler, hakkında iflas kararı verilmiş veya mahkeme kararıyla kısıtlanmış kişiler,
- - Aynı şirkette denetçi olarak görev yapan kişiler,
- - Ağır hapis cezasına mahkum olanlar
- - Sahtekarlık, emniyeti suistimal, hırsızlık ve dolandırıcılık suçlarından mahkum olanlar, YK üyesi olamazlar.
- - Ayrıca, yeniden seçilme sözleşmece yasaklanmışsa üyeler tekrar seçilemezler.

- **d. Esas sözleşmede öngörülen nitelikleri taşıma**
- *NOT: YK üyesinin Pay sahibi olma şartı Yeni TTK ile kaldırılmıştır.*
- **YÖNETİM KURULUNUN OLUŞUMU**
- - *GK tarafından seçim*
- - *Esas sözleşme ile atama*
- - *Kamu tüzel kişileri tarafından atama*
- - *YK tarafından seçim (istifa, ölüm, azil ve diğer üyelik şartlarını yitirenin yerine kalan üyeler ilk GK onayına sunmak üzere yeni üyeyi seçer)*
- *NOT: Esas sözleşmede öngörülmek şartıyla YK'da belirli grupların temsili mümkün (yönetimde imtiyaz)*

- **YK'NIN KARAR ALMASI**
- **Toplantı Yönergesi** tescil ve ilan ediliyor (Başkan ve başkanvekili seçilir, başkan çağrıyla yapar)
- - **Toplantı: Üye tam sayısının çoğunluğu;**
- **Karar:** toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu
- Üyelerin birbirlerine üstünlüğü yoktur.
- **Eşitlikte gelecek toplantıya bırakılır.**
- *İkinci toplantıda da eşitlik olursa söz konusu öneri reddedilmiş sayılır (TTK 390/3).*
- Yönetim kurulu üyeleri birbirlerini **temsilen oy veremeyecekleri gibi**, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar.
- **Ayak divanı: (Toplantısız karar alma) Yazılı**

● Yönetim Yetkilerinin Bölünmesi:

- Esas Sözleşme + İç yönerge (TTK m.371)

YÖNETİM KURULUNUN YETKİ VE GÖREVLERİ

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri

- a) Şirketin üst düzeyde yönetimi
- b) Yönetim teşkilatının belirlenmesi.
- c) finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.

- **d)** Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları.
- **e)** Yönetimle görevli kişilerin üst gözetimi.
- **f)** Defterlerin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.
- **g)** Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması ve şartları mevcutsa iflasın istenmesi

Yönetim Kurulu Üyelerinin Hakları ve Borçları

● HAKLARI

- A. İdare ve temsil hakkı (çift imza kuralı)
- B. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı
- C. Mali Haklar
 - aa. Huzur hakkı (ES veya GK kararıyla)
 - bb. Ücret hakkı (ES veya GK kararıyla)
 - cc. Kar payı alma (ES)
 - dd. Prim ve İkramiye (ES veya GK kararıyla)

BORÇLARI

- **1. Yönetim, Gözetim ve İnceleme Borcu**
- **2. Özen ve Bağlılık Borcu**
 - Şirketin gizli bilgi ve sırları, açıklayamaz
 - Bütün iş ve işlemlerinde şirketin menfaati düşünecek
- **cc. Şirketle İşlem Yapma Yasağı (GK kararı yoksa)**
- **dd. Şirkete Borçlanma Yasağı:** Pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyeleri ile yine YK'nın pay sahibi olmayan yakınları şirkete nakit borçlanamaz.
 - Bu yasağın kapsamına pay sahibi olan YK üyeleri ile şirketler topluluğu girmez.

- **ee. Rekabet Yasağı:** Kollektif şirketteki gibi
- **ee. Müzakereye Katılma Yasağı:**
 - YK üyesi, kendisinin şirket dışı menfaatiyle veya yakınlarının, kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz (TTK 393/1).
- **ff. Sermaye Kaybı ve Borca Batık Olma Durumunda Çağrı ve Bildirim Yükümü:**
 - Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısı karşılıksız ise YK GK'yı toplantıya çağırır.

- **üçte ikisi** karşılıksız GK, üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar verir
- **Borca batık durumda** YK, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister (iflas erteleme isteyebilir)
- **gg. Riskin Erken Saptanması ve Yönetimine Dair Görevler**
 - Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde YK riskin erken teşhisi için uzman bir komite kurmakla yükümlü

YK Kararlarının Geçersizliği

● 1. Yokluk:

- YK üyesi olmayan kişilerin aldığı kararlar,
- Toplantı ve karar yeter sayısı sağlanmadan alınan kararlar

● 2. Butlan:

- a) Eşit işlem ilkesine aykırı olan, (bir ortağın rüçhan=öncelikli pay alma hakkının sınırlandırılması)
- b) Temel yapısına uymayan veya sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen,
- c) Vazgeçilmez nitelikteki haklarını ihlal eden
- d) Diğer organların devredilemez yetkilerine giren

● 3. İptal:

- **Kural olarak iptal davası açılamaz.**
- Ancak HAAO'larda YK'nın kayıtlı sermaye sistemi ile ilgili kararları kanuna, esas sözleşmeye ve dürüstlük kurallarına aykırıysa YK üyeleri veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, kararın ilanından itibaren 30 gün içinde ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler (**SPK 18/6**).
- Bununla beraber **TTK 460** da kayıtlı sermaye sistemini benimseyen halka kapalı anonim şirketler bakımından SPK 18'dekine benzer bir istisnai hükme yer vermiştir.

TEMSİL

- YK temsil eder.
- Yapılan işlemin **esas sözleşmeye veya GK kararına aykırı olması** iyiniyet sahibi 3. kişileri bağlamaz (işlemin şirket konusu dışında olduğu söylenemez)
- **Çifte İmza Kuralı:** Temsile yetkili olanlardan herhangi ikisinin imzası
- **Temsil yetkisinin sınırlandırılması:** Merkezin veya bir şubenin işleri veya birlikte kullanım
- **Temsil yetkisinin devredilmesi:** Murahhas üyeye veya müdür olarak 3. kişiye devri mümkün (bu takdirde yönetimden birinin imza yetkisi bulunmalı)

YK Üyeliğinin Sona Ermesi

- Sürenin sona ermesi;
 - **Şirketin organsız kalmaması için yeni YK üyesi seçilene kadar görevlerine devam ederler.**
- - İstifa veya GK tarafından azil
- - Üyenin iflası
- - Üyenin fiil ehliyetinin kısıtlanması
- - Üyelik için gerekli olan kanuni şartları veya esas sözleşmede öngörülen niteliklerin kaybedilmesi

YK Üyelerinin Sorumluluğu

- *Yönetim kurulu üyeleri,*
 - Kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ihlal ettikleri takdirde,
 - **şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına** karşı verdikleri zarardan sorumludurlar (TTK 553/1).
- Ancak yetki devri sözkonusu olduğu durumlarda YK üyelerinin sorumluluğu sınırlandırılmıştır.
- **Kamu borçlarından şahsen sorumludur** (6183 s.Kanun)
- Sorumluluk şekli farklılaştırılmış teselsül (görev dağılımı yapılmışsa o konuda görevli üye sorumlu)

- İbra verilmişse dava hakkı kalkar.
- İsteğe bağlı sigorta imkanı
- **Zamanaşımı:**
 - Zararı veya sorumluyu öğrendiğinden 2 yıl
 - Zararın doğuran fiilin meydana gelmesinden 5 yıl
 - TCK daha uzun bir zamanaşımı öngörüyorsa o süre

Şirketin Kendi Paylarını İktisap ve Rehin Olarak Kabul etmesi

- Esas veya çıkarılmış sermayenin **onda birine** kadar alabilir
- GK YK'yı yetkilendirecek (en fazla 5 yıl)
İktisabın mümkün olduğu haller
 - - Yakın ve ciddi bir kaybın önlenmesi
 - - İvazsız iktisap
 - - Sermayenin azaltılması
 - - Kanuni satın alma yükümü (birleşmeye ret oyu kullanan ortağın çıkma hakkını kullanması halinde)
 - - Bir şirket alacağının tahsili amacıyla
 - - Menkul kıymetler şirketiye

GENEL KURUL

- Yılda bir defa olağan gerekli olduğunda olağanüstü toplanır. Olağan-Olağanüstü; Çağrılı-cağrısız; Online/Elektronik-Genel Kurul.
- **GK'nın Devredilemez Yetkileri**
 - a) Esas sözleşmenin değiştirilmesi.
 - b) Yönetim kurulu üyelerinin haklarının belirlenmesi, ibraları, görevden alınmaları.
 - c) Denetçinin seçimi ile görevden alınması.
 - d) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçeye ilişkin kararların alınması.
 - e) Şirketin feshi.
 - f) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı

NOT: *Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları şarttır.*

● GK Toplantıları

● A. Olağan GK Toplantısı

- *Her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır.*
- **Gündem:** GK toplantılarında **gündeme bağlılık ilkesi** geçerlidir.
- **istisnaları;**
- - YK üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi
 - Haklı sebeplerin bulunması halinde GK kararıyla her zaman görevden alınabilir (TTK 364/1).
 - Haklı sebep bulunmasa da YK üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi yılsonu finansal tablolarının müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır (TTK 413/3).
- - Özel denetim isteme hakkı (Azınlık % 10 pay sahipleri)
- - Çağrısız toplanan GK'da gündeme oybirliği ile madde eklenebilir (TTK 416/2).

- **B. Olağanüstü GK:** YK üyelerinin ölümü, acil sermaye artırımını gibi konularda toplanır
- **GK'YI TOPLANTIYA ÇAĞRI**
- **GK'yı Çağırma Yetkili Olanlar**
 - 1. Yönetim Kurulu
 - 2. Tasfiye Memurları
 - 3. Azınlık Hakkı Sahipleri
 - Azınlık YK'dan ister. Kabul ederse en geç 45 gün içinde çağrılır.
 - Reddederse azınlık Ticaret mahkemesinden ister.
 - 4. Tek Pay Sahibi
 - YK devamlı olarak toplanamıyorsa tek pay sahibi mahkemeden ister.

● **Çağrının şekli:**

- - esas sözleşmede gösterilen şekilde,
- - şirketin internet sitesinde
- - TTSG’de yayımlanan ilanla çağrılır.
- **En az iki hafta önce** yapılır. Nama yazılı pay sahipleri ile isim ve adresi bilinen ortaklara iadeli taahhütlü mektupla çağrı yapılır.
- *NOT: Yapılan ilanlarla gönderilen mektuplarda mutlaka, toplantının yeri, tarihi, saati ve gündemin belirtilmesi gerekir.*
- - **Toplantı yeri**, şirket merkezinin bulunduğu yerdir.
- - **Çağrısız Toplantı da mümkündür (Bütün ortaklar veya temsilcileri mevcut ve itiraz yok ise)**

GK Toplantısına katılmaya yetkili olanlar

● A. Pay sahipleri

- Hazır bulunanlar listesinde adı bulunan pay sahipleri
- Temsilci vasıtasıyla katılma mümkün. İntifa hakkı varsa bu hak intifa sahibine ancak rehinde pay sahibine ait.

● B. YK üyeleri

● C. Denetçiler

● D. Bakanlık temsilcisi (Bakanlık izni gereken AŞ.lerde)

● Oy hakkı payın kanunen veya esas sözleşmeyle belirlenmiş bulunan en az miktarının ödenmesiyle doğar

GK Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

● **Adi Nisap (yetersayı):**

- 1. Toplantı $\frac{1}{4}$ 2. Toplantı Nisap aranmaz
- Karar YS: Oyların Çoğunluğu

● **Özel ağırlaştırılmış Nisaplar**

- 1. Derece: Oybirliği
- a) Bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük koyan kararlar (taahhüdün artırılması)
- b) Şirketin merkezinin yurt dışına taşınmasına ilişkin kararlar.

● 2. Derece:

● 1. Toplantı: $\frac{3}{4}$ 2. Topl: $\frac{3}{4}$ Karar: $\frac{3}{4}$

- a) Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi.
- b) İmtiyazlı pay oluşturulması.
- c) Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması
- d) Şirketin feshi kararı
- e) Tasfiye aşamasında önemli miktarda aktiflerin toptan satılabilmesi
- f) Her çeşidi ile menkul kıymet çıkarma kararı verme
- g) Kuruluştan sonra devralma
- h) Sermaye azaltım kararı verme
- ı) Birleşme, bölünme

● 3. Derece Ağırlaştırılmış Nisap

- Kanunda veya esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde Esas sözleşmeyi değiştiren kararlar

● 1. Topl: $\frac{1}{2}$ 2. Topl: $\frac{1}{3}$ 3. Karar: Çoğunluk

- **NOT:** Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve denetçilerin **ibrası sonucunu** doğurur.

(Birleşme, bölünme: $\frac{3}{4}$; tür değiştirme $\frac{2}{3}$ çoğunluk

Pay senetleri BİST’de (BORSA) işlem gören şirketlerde $\frac{1}{4}$ le toplanıp çoğunlukla karar alınır)

● **Oy Hakkı:**

- **Bir paya sahip olsa da oy hakkı vardır.** (Bir paya en fazla 15 oy hakkı tanınabilir) imtiyaz-ayrıcalık

● **Oydan Yoksunluk:**

- Pay sahibi kendisi,
- eşi, alt ve üstsoyu veya
- bunların ortağı oldukları şahıs şirketleri ya da hâkimiyetleri altındaki sermaye şirketleri ile şirket arasındaki kişisel nitelikte bir işe veya işleme veya herhangi bir yargı kurumu ya da hakemdeki davaya ilişkin olan müzakerelerde oy kullanamaz (TTK 436/1).
- **YK üyeleri kendi ibrasında oy kullanamaz.**

GK Kararlarının Geçersizliği

- **A. Yokluk:** Örn. Toplantı yapılmadan karar alınması
- **B. Butlan:**
 - **aa)** Pay sahibinin, vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,
 - **bb)** Bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran,
 - **cc)** Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıldır.

İptal Davası

● İptal Sebepleri:

- **a. Kanuna aykırılık:** Örn. GK toplantısına katılmaya yetkili olmayan kimseler oy kullanmışlarsa
- **b. Esas Sözleşmeye Aykırılık:** Örneğin ES'de YK üyeleri için lisans mezunu olmayı şart koşulmuş ama seçim kararında buna uyulmamışsa
- **c. Dürüstlük Kurallarına (Objektif iyiniyetkurallarına) Aykırılık:** Çoğunluğun yetkilerini kötüye kullanması

● İptal Davası Açmaya Yetkili Kişiler

- **aa)** Toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçirten,

- **bb)** Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın;
 - - Çağrının usulüne göre yapılmadığını,
 - - Gündemin gereği gibi ilan edilmediğini,
 - - Genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını,
 - - Genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini
 - yukarıda sayılan **aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri, (veya intifa hakkı sahipleri)**
- **cc)** Yönetim kurulu,
- **dd)** Yönetim kurulu üyelerinden her biri,
- **ee)** Halka açık şirketlerde SPK

- - Dava, karar tarihinden itibaren **3 ay içinde** şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ATM'de açılır.
- - YK durumu, ilan eder ve şirketin internet sitesine koyar.
- - Duruşma için 3 ay beklenir (Birden fazla dava açılırsa birleştirme kararı verilir)
- - Mahkeme, davacıların **teminat** göstermesine karar verebilir.
- Mahkeme **ilgili kararın uygulanmasının tedbiren durdurulması kararı** verebilir.
- Karar kesinleşirse **bütün pay sahipleri** hakkında hüküm ifade eder.
- Kötüniyetle bu davayı açanlar şirketin uğradığı **zarardan sorumlu**

ANONİM ŞİRKETİN DENETİMİ

BAĞIMSIZ DENETİM ESASTIR. DENETÇİ ORGAN DEĞİLDİR.

Bakanlar Kurulu, bağımsız denetime tabi AŞ.leri yeniden belirlemiştir. (28.05.2018 tarih ve 2018/15197 sayılı Karar) Herhangi bir ölçüte bağlı olmadan bağımsız denetime tabi şirketler (Ekli (I) sayılı liste dışında) aşağıdaki şartların sağlanması gerekir.

Tek başına veya bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile birlikte aşağıdaki **üç ölçütten en az ikisini art arda iki hesap döneminde aşan AŞ.ler** müteakip hesap döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olurlar:

- 1-Aktif toplamı **35 milyon** ve üstü TL, (borsada işlem görmeyen halka açık şirketler 15 milyon)
- 2-Yıllık net satış hasılatı **70 milyon** ve üstü TL, (borsada işlem görmeyen halka açık şirketler 20 milyon)
- 3-Çalışan sayısı **175** ve üstü (borsada işlem görmeyen halka açık şirketler 50)

Bu kapsamın dışında kalan anonim şirketler ile 4572 sayılı Kanun kapsamındaki (tarım satış kooperatif ve birlikleri) kooperatifler ve bunların bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşları da denetlenir. Ancak bunların denetimine ilişkin usul ve esaslar, Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Kanunun denetçinin sorumluluğuna ilişkin hükümleri, bu denetimi yapacak denetçilere de kıyasen uygulanır.

● Denetçi Türleri

- **A. Denetçi:** Yılsonu finansal tabloları, raporları ve hesapları denetler
- **B. Özel Denetçi:** Her pay sahibi belli olayların özel denetimle açıklığa kavuşturulmasını GK'dan ister. GK onaylarsa 30 gün içinde ATM'den özel denetçi atanmasını isteyebilir.
- Denetçiler, sermaye şirketleri içindir.

- **Konu ve Kapsamı:** Finansal tablolar ile YK'nın yıllık faaliyet raporu

- (Envanter, muhasebe ve TDS öngördüğü ölçüde iç denetim;
- Komitenin yönetim kuruluna vereceği raporların ve
- YK'nın yıllık faaliyet raporunun denetimidir)

- **Denetçinin atanması:**

- **Şirket genel kurulu tarafından seçim** (Asıl yöntem)
- **Yönetim Kurulu tarafından seçim:** Denetçi feshi ihbarda bulunduğu takdirde YK hemen geçici denetçi seçer
- **Mahkeme tarafından atanma:** YK veya azınlığın talebi üzerine denetçiye ilişkin haklı sebepler varsa (tarafı davranması) mahkeme başka bir denetçi atayabilir.
 - Faaliyet döneminin 4. ayına kadar denetçi seçilememişse mahkemece atanır

● Denetçi kim olabilir?

- Denetçi, **yeminli mali müşavir** veya **serbest muhasebeci mali müşavir** unvanını taşıyan ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca **yetkilendirilen** kişiler ve/veya **ortakları bu kişilerden oluşan sermaye şirketi** olabilir.

● Denetçilik yapılamayacak durumlar

- Denetlenecek şirkette pay sahibi olması
- Şirketin yöneticisi, çalışanı
- Denetlenecek şirketle bağlantısı bulunan tüzel kişinin YK üyesi, yöneticisi, sahibi ise
- Denetlenecek şirketin defterlerinin tutulmasında veya finansal tabloların düzenlenmesinde denetleme dışında katkıda bulunmuşsa....

- *On yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl denetçi olarak seçilen denetçi üç yıl geçmedikçe denetçi olarak yeniden seçilemez.*
- *Görüş yazısı*
 - *Olumlu görüş*
 - *Sınırlı olumlu görüş (Düzeltililebilecek aykırılıklar var)*
 - *Olumsuz görüş: YK 4 iş günü içinde GK'yı toplantıya çağırır. Ya yeni bir YK seçilir ya da eski YK ile devam kararı verilir.*
- *Denetçi sır saklamakla yükümlüdür.*
- *Kusurlu hareket ettikleri takdirde*
 - *Şirkete, pay sahiplerine ve şirket alacaklılarına karşı sorumludur.*

Anonim Ortaklığın Diğer Denetim Türleri

- 1. Kuruluşta izin
- 2. Kamu tüzel kişileri tarafından üye seçimi
- 3. Ticaret Bakanlığının Denetimi
- 4. SPK (Halka Açık A.Ş.ler)-BİST (Borsa) Denetimi

AO'da Esas Sözleşmenin Değiştirilmesi

- **1. Sözleşme Değişikliği** münhasıran GK'ya ait.
- **2. Esas Sermayenin Artırılması:**
 - ES sisteminde GK; KS sisteminde YK yetkili
 - 3 ay içinde tescil edilmezse geçersiz
 - Nisap : Toplantı: ilk top. $\frac{1}{2}$, II.top. $\frac{1}{3}$, Karar salt çoğunluk
- **Sermaye Artırım Şekilleri**
 - **A. Dış Kaynaklardan Artırım:** Yeni paylar çıkarılır. Pay sahiplerinin **rüçhan** (öncelikli alım) hakkı var.
 - Rüçhan hakkı sermaye oranına göre kullanılır. Sınırlama haklı sebepler ve **yüzde 60'ın** olumlu oyu. Pay sahiplerine en az 15 günlük süre verilir.

● **B. İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı:**

- Yedek akçe ve fonlar, sermaye dönüştürülerek artırılır
- Artırılan kısmın varlığına ilişkin YK beyanı
- Tescil ile o anda mevcut pay sahipleri mevcut paylarının sermayeye oranına göre bedelsiz payları kendiliğinden iktisap ederler. (Gratis pay)
- Bedelsiz paylar üzerindeki hak kaldırılamaz ve sınırlandırılmaz, bu haktan vazgeçilemez (TTK 462/3).

- **C. Şarta Bağlı Sermaye Artırımı:**

- Yeni çıkarılan **borçlanma araçları** nedeniyle, şirketten alacaklı olanlara veya **çalışanlara**, esas sözleşmede değiştirme veya alım haklarını kullanmak yoluyla yeni payları edinmek hakkı sağlamak suretiyle, GK tarafından sermaye şarta bağlı artırılabilir.

SERMAYE AZALTIMI

- **Azaltım Yöntemleri:**
 - 1. Payların nominal değerinin azaltılması
 - 2. Birden çok payın birleştirilerek tek pay haline getirilmesi
 - 3. Bazı payların itfa edilmesi (bedelinin şirket tarafından ödenmesi)
- **Alacaklılara çağrı:** Genel kurul esas sermayenin azaltılmasına karar verdiği takdirde, yönetim kurulu bu kararı ilan eder. iki ay içinde, alacaklarını bildirerek bunların ödenmesini veya teminat altına alınmasını isteyebileceklerini belirtir.
- **Aksi durumda alacaklılar iki yıl içinde azaltım kararının iptalini isteyebilir**
- Sermaye, açığı kapatmak amacıyla azaltılacak olursa, YK yukarıdaki şartlara uymasına gerek yok.

PAY KAVRAMI

- Bir ortağın bir den fazla payı olabilir.
- Her payın nominal değeri vardır (en az 1 Krş) Nominal değerin pay sayısı ile çarpımı şirketin sermayesini verir. **Nama veya hamiline** pay çıkarılabilir
- Her pay (1) oy hakkı verir. Bir paya esas sözleşme ile en fazla **(15)** oy hakkı tanınabilir. Birden çok oy hakkının kullanılmasının istisnaları vardır. Ör: Esas sözleşme değişikliği
- Payı temsilen hisse senedi çıkarılabilir. **Azınlık**, nama yazılı hisse senedi basılmasını isteyebilir (Halka açık şirketler pay senetlerini bastırıp pay sahiplerine vermeye mecburdur).
 - NYS: Ciro ve teslim,
 - HYS: Teslim (Bedelleri tamamen ödenmemiş paylar için HYHS çıkarılamaz)
- **Pay defteri:**
 - senede bağlanmamış paylar (devir yazılı olmalı, şirkete karşı ancak pay defterine kaydedilmiş ise geçerli/kendi aralarında geçerlidir)
 - Nama Yazılı Hisse Sahipleri
 - İntifa hakkı sahipleri kaydedilir.
 - Sadece kaydedilenler hak sahibidir.

● Pay Çeşitleri

- Oy hakkı bulunan – oy hakkı bulunmayan pay (Eski SPK da vardı, şimdi yasak)
- İtibari değerden aşağı bedelli – İtibari değerden yüksek bedelli pay (**agiolu**-primli)
- Adi pay- İmtiyazlı pay
- Bedelsiz (**gratis**) pay: İç kaynaklı sermaye artırımını sonucu oluşan pay

● Bağlı NYHS

- NYHS'nin devri esas sözleşmede öngörülme şartıyla kısıtlanabilir veya tamamen kaldırılabilir.

- **Bağlam üç halde geçersiz olur:**
 - a. Miras, mirasın paylaşımı
 - b. Eşler arasındaki mal rejimi hükümleri
 - c. Cebri icra yoluyla iktisap edilme
- **İntifa Senedi: Sahiplerine pay sahipliği hakları vermeyip,** ancak, net kâra, tasfiye sonucunda kalan tutara katılma veya yeni çıkarılacak payları alma hakları tanınabilir (TTK 503). Emre ve hamiline yazılı olabilir.
- **Tahvil:** AŞ'nin borç para bulmak için çıkardığı borç senedir. Emre veya hamiline düzenlenebilir.

Sermaye Koyma Borcuna Aykırılığın Yaptırımları

- **Temerrüt faizi**
- **Iskat:** Pay sahibi pay bedelini ödemede temerrüde düşerse YK tarafından 1 ay içinde ödemesi aksi takdirde paylara ilişkin hakkından mahrum kalacağı ihtar çekilir. Ödemezse, ödemediği paylar bakımından ıskat edilir (şirketten çıkarılır) Kısmi ödemelerden de mahrum kalır.
- **Cezai şart:** Esas sözleşmede hüküm varsa istenebilir
- **Tazminat:** Ayrıca zararın varlığı halinde tazminatta istenebilir.

AŞ'TE AZINLIK HAKLARI

- **Olumlu Azınlık Hakları (%10- halka açık ise % 5 Pay)**
 - *1. Genel Kurulun toplantıya çağrılmasını veya gündemine madde eklenmesini isteme hakkı (TTK 411)*
 - *2. Şirkete özel denetçi atanmasını isteme hakkı (1 milyon TL sermaye payına sahip olanlara da bu hak tanınmıştır)*
 - *3. Nama Yazılı Hisse Senedi basılmasını isteme hakkı*
 - *4. Finansal tabloların müzakeresi (bilançonun onaylanması) hakkındaki toplantının ertelenmesini isteme hakkı*

- 5. Haklı sebeplerle şirketin feshini talep hakkı
- 6. *Denetçinin görevden alınması ve yeni denetçi seçilmesini dava hakkı*
- 7. *Yönetim kurulunda temsilci bulundurma hakkı*
- **Olumsuz Azınlık Hakkı**
 - *Sulh ve İbraya Engel Olma*

ÇIKMA VE ÇIKARILMA

Çıkma: -Birleşmede ret oyu kullanan ya da çıkan ortağa katılan; - Şirketler Topluluğunda: Hakim şirketin hakimiyetini kötüye kullandığında çıkma;

Çıkarılma: Sermaye taahhüdünü ödemezse veya Esas sözleşmede hüküm olması gerekir (Şirketler Topluluğunda: Yavru ortaklıktaki azınlık çıkartılabilir-engelleme faaliyeti)

AŞ.'TE YEDEK AKÇELER

- **1. Genel Kanuni Yedek Akçe:** Birinci Kanuni:Yıllık karın % 5'i Sermayenin % 20'sine ulaşıncaya kadar
ikinci kanuni: Dağıtılması kararlaştırılan tutarın % 10 u
- **2. İsteğe Bağlı Yedek Akçe:** Esas sözleşmeye konulacak bir kayıtla ayrılabilir.
- **3. Olağanüstü Yedek Akçe:** GK, aktiflerin yeniden sağlanması, şirketin sürekli gelişimi için isterse başka yedek akçe de ayırabilir.
- **4. Çalışanlar ve işçiler Lehine Yardım akçesi**
- **5. Şirketin iktisap ettiği kendi pay senetleri için ayrılan yedek akçe**

ANONİM ORTAKLIĞIN SONA ERMESİ

- İNFİSAH SEBEPLERİ
- A) Sürenin sona ermesiyle,
- b) İşletme konusunun **gerçekleşmesiyle** veya gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesiyle,
- c) **Esas sözleşmede** öngörülmüş herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesiyle,
- d) **İflasına** karar verilmesiyle,
- e) Şirketin bir başka şirketle **birleşmesi veya devri**
- f) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının **üçte ikisinin** zarar sebebiyle karşılıksız kalmasıyla

● FESİH SEBEPLERİ

● **a. a. İradi Fesih Sebepleri:** GK, esas sermayenin % 75'ine sahip olanların olumlu oylarıyla alacağı karar TTK. m.529/d atfı ile m.421/3-4(tasfiyeden dönme % 60 TTK.m.548).

● **b. Mahkeme Kararıyla Fesih Sebepleri:**

- a. Organların bulunmaması veya toplanamaması: **pay sahibi**
- b. Haklı sebeplerin varlığı halinde **azınlığın** talebi
- c. Alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmesi veya ihlal edilmiş olması

DİKKAT: Kanunlarda öngörülen diğer hâllerde de AŞ. sona erer (TTK 529/1,f). Örn.,Ticaret Bakanlığı'nın, kamu düzenine aykırı faaliyetlerde bulunan anonim şirket aleyhine fesih davası açması gibi (TTK 210).

TASFİYE

- **Atama:** Esas Sözleşme ile veya GK tarafından tasfiye memuru atanmazsa YK yapar.
 - Şirketin feshine mahkeme karar vermişse Tasfiye Memurunu mahkeme atar
- **Tasfiye İşleri**
 - İlk envanter ve Bilanço
 - Alacaklıların çağrılması
 - Diğer tasfiye işleri: Şirketin devam eden işlerini tamamlamak, aktifleri paraya çevirmek, pay bedellerinden tahsil edilmeyen kısımları tahsil etmek ve şirket borçlarını ödemekle

- **Tasfiye sonucunda dağıtma:** Kural olarak, alacaklılara üçüncü kez yapılan çağrı tarihinden itibaren **6 ay** geçmedikçe kalan varlık dağıtılamaz.
- **Ek tasfiye (ihya):** Kalan malvarlığının dağıtımını gayesiyle sınırlı olmak üzere tekrar canlanmadır.
- **Tasfiyeden Dönme:** Aktif hale dönmek için payların % 60 çoğunluğuyla karar verilir.

HUKUKİ SORUMLULUK (TTK 553)

- Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar.
- Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar.
- Hiç kimse kontrolü dışında kalan, kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar veya yolsuzluklar sebebiyle sorumlu tutulamaz; bu sorumlu olmama durumu gözetim ve özen yükümü gerekçe gösterilerek geçersiz kılınamaz.

Müteselsil Sorumluluk (farklılaştırılmış teselsül ilkesi).

- TTK md. 557, f. 1'e göre, birden çok kişinin aynı zararı tazminle yükümlü olmaları hâlinde, bunlardan her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olur. Bu yönüyle anılan hüküm **farklılaştırılmış teselsül ilkesini** benimsemektedir.
- Farklılaştırılmış teselsül ilkesi, müteselsil sorumluluğun birlikte verilen zarar için söz konusu olabileceği, birlikte verilen zarar dışındaki sorumluların tek başlarına verdikleri zararlardan sadece zararı verenin sorumlu tutulması gerektiği ve müteselsil sorumluların teselsül tavanına kadar, kusurlarına ve somut olay gerçeğine göre zararı tazmin etmeleri anlayışına dayanmaktadır. Birden çok sorumlu arasındaki rücu (başvuru), durumun bütün gerekleri dikkate alınarak hâkim tarafından belirlenir.
- **Cezai sorumluluk:** TTK md. 562'de sayılan bazı fiillerden dolayı hapis ve adli para cezalarından oluşan çeşitli cezai müeyyideler öngörülmüştür.

-
- TTK’da öngörülen sorumluluk halleri şunlardır:
 - Belgelerin ve beyanların kanuna aykırır olmasr.
 - Sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi.
 - Değer biçilmesinde yolsuzluk.
 - İzinsiz olarak halktan para toplamak.

İbra (Sorumluktan Kurtulma)

- İbra kararı menfi borç ikrarı (borçtan kurtarma) niteliğindedir. İbra, yapılan işlemlerin hukuka uygun olduğunun ve şirket açısından işin gereğine uygun olduğunun, genel kurul tarafından beyan edilmesidir. İbra kararı genel kurul kararıyla kaldırılamaz. İbraya ilişkin genel kurul kararının mahkemece iptali halinde ise ibra etki doğurmaz (md. 558, f. 2).
- Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren **dört yıl** geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz. **Azınlık** yani esas sermayenin onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden pay sahipleri sulh ve ibranın onaylanmasına karşı iseler, sulh ve ibra genel kurulca onaylanmaz (md. 559).
- Sorumlu olanlara karşı tazminat istemek hakkı, davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Şayet fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımı uygulanır (md. 560)

LIMITED ŞİRKET

Unsurları

- **a. Ortaklar:** Ltd. Şti.'de ortakların sayısı en az 1 en fazla 50'dir.
- **b. Amaç ve konu:** Kanunen yasak olmayan **her türlü iktisadi amaç ve konu** için kurulabilir.
- Limited şirketler, **sigortacılık, bankacılık** yapamazlar. Bunun yanında finansman kuruluşları, aracı kurumlar ve yatırım ortaklıkları gibi finansal faaliyetlerde de bulunamazlar.
- **cc. Ticaret Unvanı:** Konu ticaret unvanıdır.

- **d. Sermaye:** Ltd. Şti.'nin esas sermayesi en az **10 000 TL'dir**. Cumhurbaşkanı tarafından 10 katına kadar artırılabilir.
- **Ayni sermaye,** Üzerlerinde sınırlı ayni bir hak, haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları ayni sermaye olarak konulabilir. **Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz (TTK 581).**
- **Esas sermaye payları:** Şirket sözleşmesinde esas sermaye paylarının itibarî değerleri en az **25 TL ve katları** olarak belirlenebilir.

- **e. Sınırlı Sorumluluk:** Ortaklar, şirkete karşı taahhüt ettikleri sermaye miktarı ile sınırlı sorumluluk taşırlar. Kural olarak, kişisel malvarlığı ile sorumluluk söz konusu değildir. **Bunun tek istisnası, şirketin kamu borçlarıdır.** (Ortaklar kamu borçlarından payları **oranında** sorumludur)
- **F. Tüzel kişilik:** Tescil ile kazanılır.

AŞ ile Ltd. Şti. Karşılaştırması

- - AŞ’de ortak sayısı bakımından üst sınır yokken, Ltd. Şti.’de üst sınır 50’dir.
- - AŞ’ler halka açılabilirken, Ltd. Şti.’ler halka açılamaz.
- - AŞ’de en az sermaye tutarı, 50 000 (kayıtlı 100 000) iken; Ltd. Şti.’de 10 000’dir.
- - AŞ’de payı temsilen nama veya hamiline yazılı hisse senedi çıkarılabilirken, Ltd. Şti.’de sadece nama yazılı pay senedi çıkarılabilir o da ispat amaçlıdır.
- - AŞ’de GK kararlarında çoğunluk ilkesi geçerli iken, Ltd. Şti.’lerde bazen sermaye ve ortak sayısı itibarıyla ortakların çoğunluğunun katılımıyla alınır.
- - AŞ’lerde ortakların kamu borçlarından dolayı sorumluluğu bulunmadığı halde, Ltd. Şti.’de **ortaklar kamu borçlarından** sorumluluğu bulunur.

KURULUŞ

- Ani kuruluş-Esas sözleşmenin ticaret sicilinde imzası-veya Noterden tasdik -Ticaret Siciline Tescil
- Halka arz sözkonusu değil.
- Sermaye taahhüdü 24 ay içerisinde ödenecek
- Şirket sözleşmesinde intifa senedi çıkarılması öngörülebilir.
- Kuruluş öncesi yapılan masraflar tescilden itibaren 3 ay içinde genel kurul tarafından kabul edilerek masrafı yapanlara ödenir.

GENEL KURUL

● DEVREDİLMEZ YETKİLERİ

- a) Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi.
- b) Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları.
- c) Topluluk denetçisi ile denetçilerin atanmaları ve görevden alınmaları.
- d) Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması.
- e) Yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi.
- f) Müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi ve ibraları.

- **g) Esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması.**
- **h) Bir ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeden istemde bulunulması.**
- **ı) Müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması.**
- **i) Şirketin feshi.**
- **j) Genel kurulun kanun veya şirket sözleşmesi ile yetkilendirildiği ya da müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verilmesi.**

GK TOPLANMASI

- Çağrı yetki müdürlere ait. Ama **azlık-% 10 AŞ'**deki gibi çağrı yapabilir. Herhangi bir ortağın sözlü görüşme isteminde bulunmaması şartıyla, genel kurul kararlarının, ortaklardan birinin gündem maddesi ile ilgili önerisine diğer ortakların yazılı onaylarıyla alınabilir.
- Toplantıdan 15 gün önce çağrı (esas sözleşme 10 güne düşürebilir veya artırabilir)
- Olağan GK hesap döneminin sona ermesinden itibaren 3 ay içinde
- **Oy Hakkı:** Ortakların oy hakkı esas sermaye paylarının itibarî değerine göre hesaplanır. Oyda imtiyaz tanınabilir. **Denetçi ve özel denetçi seçimi, sorumluluk davası açılmasında imtiyazlı oy kullanılamaz.**
- Şirket sözleşmesinde daha yüksek bir tutar öngörülmemişse her 25 TL bir oy hakkı verir.

Nitelikli/Ağırlaştırılmış Yeter Sayı

- Aşağıdaki genel kurul kararları, temsil edilen oyların en az **üçte ikisinin** ve oy hakkı bulunan **esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun** bir arada bulunması hâlinde alınabilir: (nitelikli/ağırlaştırılmış yeter sayı)
- a) Şirket işletme konusunun değiştirilmesi.
- b) Oyda imtiyazlı paylarının öngörülmesi.
- c) Esas sermaye paylarının devrinin sınırlandırılması, yasaklanması ya da kolaylaştırılması.
- d) Esas sermayenin artırılması.
- e) Rüçhan hakkının sınırlandırılması ya da kaldırılması.

- f) Şirket merkezinin değiştirilmesi.
- g) Müdürlerin ve **ortakların**, bağlılık yükümüne veya **rekabet yasağına** aykırı faaliyette bulunmalarına genel kurul tarafından onay verilmesi.
- h) Bir ortağın haklı sebepler dolayısıyla şirketten çıkarılması için mahkemeye başvurulması ve bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebepten dolayı şirketten çıkarılması.
- ı) Şirketin feshi.

MÜDÜRLER

- En az bir ortağın yönetim hak ve temsil yetkisi bulunması şartıyla;
 - Yönetim ve temsil tamamen 3. kişiye (ortak olmayan) de bırakılabilir. Bu takdirde ortaklardan birinin müdür sıfatını taşıması gerekir.
- Birden fazla müdür varsa bir tanesi başkan olur. Çift imza kuralı geçerlidir.
- Çoğunlukla karar alır. **Eşitlik halinde başkanın oyuna üstünlük tanınır.**
- GK'un görev ve yetki alanına girmeyen bütün konularda yetkilidir

Görev ve Yetkileri

- **a)** Üst düzeyde yönetilmesi ve yönetimi ve gerekli talimatların verilmesi.
- **b)** Şirket yönetim örgütünün belirlenmesi.
- **c)** Muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması.
- **d)** Şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi.
- **e)** Küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması.

-
- **f)** Şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi.
 - **g)** Genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.
 - **h)** Şirketin borca batık olması hâlinde durumun mahkemeye bildirilmesi.

- Özen ve bağlılık yükümü
- Rekabet yasağı
- Eşit işlem yükümü
- GK müdürleri görevden alabilir. Yönetim ve temsil yetkisini sınırlandırabilir.
- **Ticari mümessil ve ticari vekiller ancak GK kararı ile atanabilir (AŞ de YK atayabiliyor)**
- DENETİM: AŞ gibi

Ltd. Şti.'de Ortaklık

- Pay devri sözleşmesi noterde yapılmalıdır. Pay defterine kayıt bildirici nitelikte.
- Sermaye Payının devrinde GK'nın onayı şart ve devir bu onayla geçerli hale gelir. Aksi takdirde, devredenler arasında dahi geçersizdir. **Toplantıya katılanların 2/3 ünün ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğu** (Devralanın devrin onayı için şirkete başvuru tarihinden itibaren şirket 3 ay içinde devri reddetmez ise onaylamış sayılır)
- **ORTAKLARIN HAKLARI**
 - 1. Kar payı alma hakkı
 - 2. Oy hakkı
 - 3. Yönetime katılma hakkı
 - 4. Bilgi alma ve inceleme
 - 5. Rüçhan hakkı (sermaye artırımında yeni pay alma hakkı)
 - 6. Tasfiye payı hakkı

- ORTAKLARIN BORÇLARI
- Sermaye borcunu ödeme
- Bağlılık yükümü- şirket sırlarını saklama
- Rekabet yasağı
- Yönetime katılma
- Ek ödeme yükümünü yerine getirme
- Yan edim yükümlülüğü
- **Payın Devri:** Noterde imzaların tasdiki ve Ortaklar GK'nın onayı gerekir. Toplantıya katılanların salt çoğunluğu yeterli m.620 (m.621 deki önemli kararlardan değil)

ŞİRKETTEN ÇIKMA - ÇIKARILMA

- ÇIKMA
- 1. Sözleşmede öngörülen nedenlerin gerçekleşmesi
- 2. Genel Kurul kararı
- 3. Haklı sebebe dayanarak mahkemenin çıkma kararı alması, (örn. pay devrine ortaklar izin vermezse m.595)
- Çıkmaya katılma

ÇIKARILMA

- **1. Şirket sözleşmesinde öngörülen sebeplerin gerçekleşmesi**
- **2. Haklı sebeplerin bulunması**

(genel kurul kararının çıkarılan ortağa noter aracılığıyla bildirilmesi tarihinden itibaren 3 ay içinde karara karşı ortağın iptal davası açma hakkı vardır)

ŞİRKETİN SONA ERMESİ

- a) Şirket sözleşmesinde öngörülen sona erme sebeplerinden birinin gerçekleşmesiyle.
- b) Genel kurul kararı ile.
- c) İflasın açılması ile.
- d) Kanunda öngörülen diğer sona erme hâllerinde.
- e) Organsızlık (AŞ'lerde olduğu gibi, Ticaret Bakanlığı, ortak, şirket alacaklıları mahkemeden feshi talep edebilir).
- f) Haklı sebeplerin varlığında, **her ortak** mahkemeden şirketin feshini isteyebilir.(AŞ'lerde ancak azınlık: % 10 - halka açıkta % 5 pay sahipleri)
- **Tescil ve ilan:** Ticaret siciline tescil ve ilan.
- **Tasfiye:** AŞ'ye ilişkin hükümler burada da uygulanır.

SPBKŞ

- sermayesi paylara bölünen ve ortaklarından bir veya birkaçı şirket alacaklılarına karşı bir kollektif şirket ortağı, diğerleri bir anonim şirket pay sahibi gibi sorumlu olan şirkettir (TTK 564).
- En az 5 kişi
- Birisi komanditer